

МИСТЕЦТВО

6 клас

Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків (авт. Олена Гайдамака, Наталія Лемешева)

розроблено відповідно до модельної навчальної програми «Мистецтво. 5–6 класи» (інтегрований курс)
для закладів загальної середньої освіти (авт. Масол Л.М., Просіна О.В.)

Умовні позначення:

СММ – сприймання і аналіз – інтерпретація музичного мистецтва

СОМ – сприймання і аналіз – інтерпретація образотворчого мистецтва

СКМ – сприймання і аналіз – інтерпретація кіномистецтва, відеофрагментів

ХТД – художньо-творча діяльність

П - поняття

Тема. Дата проведення	Мистецтво: музичне мистецтво	Мистецтво: образотворче мистецтво
Вступ. Жанри мистецтва		
1. Образи народного і професійного мистецтва	Палітра музичних жанрів. Музичний образ. Вокальні жанри: пісня, гімн. Куплетна музична форма. СММ: Олег Курінний. Прелюдія на бандурі. Державний гімн України. Обговорення творів на вибір: 1. «Ой у лузі червона калина» (у виконанні хору з Естонії; у виконанні українських зірок з роботами міжнародних аніматорів).	Художній образ та його народження. Жанри образотворчого мистецтва. СОМ: Павло Міхеєв «Київ. Вулиця Інститутська», Віра Барінова-Кулеба (натюрморт), Микола Мазур та Богдан Мазур монументально-скульптурна композиція «Віра. Надія. Любов». м. Хмельницький. ХТД: ілюстрування вірша (художні матеріали та техніка за вибором) «І сотворив Бог небо голубе...» (автор невідомий).

	<p>2. Тарас Петриненко. «Пісня про пісню» у виконанні автора та каверверсія.</p> <p>СОМ: твори Жоржа Поля Мазюра та Олега Шупляка.</p> <p>ХТД: спів «Коли співають діти» (музика Ольги Янушкевич).</p> <p>П: музичний жанр, прелюдія, пісня, гімн.</p>	<p>Проект. «Жанри мистецтва»: (презентація, лепбук, відеоролик тощо).</p> <p>П: жанр, художній образ.</p>
<p>2. Образи народного і професійного мистецтва (продовження)</p>	<p>Народна пісня. Групи народних пісень за жанровими ознаками.</p> <p>СОМ: Український танець (петриківський розпис); твір Чубко Наталії; Олександр Пажимський. Козак Мамай і Україна (самчиківський розпис).</p> <p>Перегляд: Марія Бурмака. «Коник-сірячок». РоНіка. «Коломийка».</p> <p>СММ: Валентин Сильвестров. «Колискова».</p> <p>Мирослав Скорик. «Коломийка».</p> <p>ХТД: визначення характерних жанрових ознак запропонованих фрагментів народних пісень; спів «Коли співають діти» (музика Ольги Янушкевич).</p> <p>П: фольклор, різновиди народних пісень.</p>	<p>Декоративне мистецтво. Особливості створення декоративного образу. Роль кольору в декоративному мистецтві. Локальний колір.</p> <p>СОМ: роботи мисткинь (Марія Приймаченко, Марфа Тимченко, Ольга Машевська, Ольга Бердник-Отнякіна)</p> <p>ХТД: малювання декоративного образу іграшки-відгадки до однієї із загадок (гуаш)</p> <p>П: Декоративне мистецтво, локальний колір.</p>
<p>Розділ І. Образи природи в мистецьких жанрах</p>		
<p>3. Образи тварин у мистецтві</p>	<p>Програмна і непрограмна музика. Роль засобів музичної виразовості (мелодія, ритм, темп) у створенні музичних образів тварин.</p>	<p>Анімалістичний жанр у скульптурі. Види скульптури. Різновиди рельєфів.</p> <p>СОМ: світлини скульптур тварин первісних часів, трипільської культури, скіфської,</p>

	<p>СММ: Ярослав Барнич. «Коник». Клод Дебюссі. «Колискова слонику».</p> <p>СОМ: давній розпис індійської печери, рельєф епохи Античності, роботи аніمالістичного жанру (постер, комп'ютерна графіка, Джеймс Доран-Уебб. Коні. Скульптура із плавника)</p> <p>ХТД: Каміль Сен-Санс. «Карнавал тварин». «Слон» (створення пантоміми). Роберт Шуман. «Сміливий вершник» (створення ритмічного супроводу).</p> <p>Спів: «Котику, мурчику» (музика і вірші Наталії Май).</p> <p>П: п'єса, програмна і непрограмна музика.</p>	<p>давньоєгипетської, вавилонської доби, мистецтва народів Америки та Індії.</p> <p>ХТД: експериментування з різними інструментами та витиснення візерунків на фользі;</p> <p>створення образу слона в рельєфі (тиснення фольги).</p> <p>П: аніمالістичний жанр, контррельєф, барельєф, горельєф.</p>
<p>4. Образи тварин у мистецтві (продовження)</p>	<p>Роль засобів музичної виразовості (тембр, склад виконавців, фактура) у створенні музичних образів тварин. Музичні жанри: арія (вокальний); вальс (інструментальний). Музична фактура.</p> <p>СММ: світлини із зображенням котів часів Давнього Єгипту, Давньої Греції, трипільської культури, листівка «Такси»; Святослав Новосадюк. «Коти на фортепіано».</p> <p>СОМ: Лерой Андерсон «Котячий вальс». Джоаккіно Россіні. Арія «Котячий дуєт».</p> <p>ХТД: Дослідження музичної фактури: Зез Конфрей. «Кошеня на клавіатурі». Доменіко Скарлатті. Соната соль мінор «Котяча фуга».</p>	<p>Особливості створення скульптурного аніمالістичного образу. Ліплення і висікання. Види скульптури за змістом і функціями.</p> <p>СОМ: світлини скульптури Давнього Єгипту.</p> <p>ХТД: експериментування із стекою та різними підручними інструментами й створення фактури різного хутра тварин. Ліплення kota в один зі способів: витягування з цілого шматка; конструктивний спосіб – з'єднування окремих частин тіла тварини (пластилін або глина чи паперова маса).</p>

	<p>Спів «Котику, Мурчику» (музика і вірші Наталії Май). Експериментування: спів каноном приспіву пісні.</p> <p>П: арія, музична фактура, поліфонічна та гомофонічна фактура.</p>	<p>П: фактура, монументальна скульптура, монументально-декоративна, станкова скульптура, скульптура малих форм.</p>
<p>5. Образи тварин у мистецтві (продовження)</p>	<p>Відтворення грайливих і гумористичних образів у музичному мистецтві. Жанр «скерцо».</p> <p>Камерна музика. Оркестрова музика.</p> <p>СММ: Аарон Копленд. «Кіт і мишка» (гумористичне скерцо). Фридерик Шопен. Скерцо № 2 (фрагмент). Вальс ре-бемоль мажор.</p> <p>СОМ: світлини із зображеннями тварин митців Давнього Єгипту, Греції та Риму.</p> <p>ХТД: Saeverud, «Заєць і лисиця» (інсценізація за музичним твором – робота в парах).</p> <p>Спів «Посміхайтесь» (музика Олександра Осадчого, вірші Андрія Дмитрука).</p> <p>Створення розповіді за ілюстраціями Гарта Монтгомері Вільямса.</p> <p>П: скерцо, камерна та оркестрова музика.</p>	<p>Анімалістична графіка. Тон і тональні співвідношення.</p> <p>СОМ: печерні малюнки із зображенням тварин, Давньокитайський малюнок коня тушшо, рисунки котів Леонардо да Вінчі, Альбрехт Дюрер «Заєць».</p> <p>ХТД: досягнення різного ступеня насиченості штрихуванням, крапкуванням, тушуванням; графічні замальовки котиків, у яких потрібно спробувати передати враження об'ємності форм тіла тварин через тональні співвідношення (графічні матеріали).</p> <p>П: тон, світлотінь, штрих.</p>
<p>6. Образи тварин у мистецтві (продовження)</p>	<p>Образи птахів у мистецтві. Роль музичного тембру у відтворенні пташиного співу. Поєднання технічних і музичних засобів у створенні музичних образів.</p> <p>Музичний жанр «концерт».</p> <p>СММ: спів птахів. Георг Гендель. Концерт для органа з оркестром «Зозуля і соловей» (фрагмент). Ейноуохані Раутаваара. «Концерт для птахів з оркестром» («Арктична пісня»).</p>	<p>Монументальний живопис. Фреска. Мозаїка. Основні властивості кольору. Колірний тон. Світлота та насиченість.</p> <p>СОМ: світлини із зразками монументального живопису, розписи, що покривають будівлі Давнього Єгипту, Криту, Помпеїв.</p> <p>ХТД: утворення колірних тонів способом розбілення та затемнення.</p>

	<p>СОМ: Рафал Олбінскі, Ян Брейгель Старший, давньоєгипетський розпис, давньоримська мозаїка, давньогрецький посуд.</p> <p>ХТД: створення і виконання ритмічно-звукового фрагменту «концерту» (робота в групах).</p> <p>Спів. «Посміхайтесь» (музика Олександра Осадчого, вірші Андрія Дмитрука).</p> <p>П: концерт, оркестрова музика.</p>	<p>П: монументальний живопис, фреска, мозаїка.</p>
<p>7. Довкілля в художніх образах</p>	<p>Можливості музики у відтворенні звуків природи. Жанр «концерт» (продовження).</p> <p>СММ: Антоніо Вівальді. Цикл «Пори року» «Літо. Частина 3 («Гроза»»).</p> <p>СОМ: ілюстрації Джеремі Нортона, Вегана, Ніно Чакветадзе, Ферідум Орал та інших.</p> <p>ХТД: Дослідження жанру «концерт» Антоніо Вівальді. Цикл «Пори року» «Зима».</p> <p>Спів: «Музика Землі» (музика і вірші Анатолія Житкевича).</p> <p>П: концерт.</p>	<p>Пейзаж як жанр образотворчого мистецтва. Історія появи пейзажу. Різновиди пейзажів. Тоновий розподіл у композиції пейзажу.</p> <p>СОМ: Віктор Гайдук «Річка Ворскла», світлини фресок давньоєгипетської, крито-мікенської, давньоримської культури, Фан Фангу. «Хижка анахорета у високих горах».</p> <p>ХТД: <i>групова робота</i> малювання пейзажів у вертикальному форматі з деревами в різні пори року в наближеному колориті (пастель або соус чи інший м'який матеріал).</p> <p>П: пейзаж, пейзажист, фреска.</p>
<p>8. Довкілля в художніх образах (продовження)</p>	<p>Втілення пасторальних настроїв у музичному мистецтві. Симфонія як жанр оркестрової музики.</p> <p>СММ: Доменіко Скарлатті. Соната ре-мінор «Пасторальна». Віктор Косенко. «Пасторальна» (на вибір).</p>	<p>Друкована графіка. Передача простору засобами лінійної перспективи.</p> <p>СОМ: Друкована графіка Роба Барнса «Над полями», Тараса Шевченка «У Лихвині», Георгія Нарбути «Архітектурна фантазія», Якова Гніздовського «Безлисте дерево, дереворіз».</p>

	<p>СОМ: Ілюстрація до твору IV століття Римський Вергілій, Франсуа Буше «Хлопчик-пастух грає на волинці», Ежен фон Блаас.</p> <p>ХТД: дослідження жанру «симфонія» на прикладі Симфонії № 6 «Пасторальна» Людвіга ван Бетховена.</p> <p>Спів. «Музика Землі» (музика і вірші Анатолія Житкевича).</p> <p>За допомогою музичних і шумових інструментів «прикрашання» мелодії пісні «Музика землі» імітаціями звуків природи: шерехи, стукіт, спів пташок, гуркотіння тощо.</p> <p>П: симфонія, пастораль.</p>	<p>ХТД: друкування пейзажу за допомогою форми, виготовленої із речей, що були у вжитку (лоток зі спіненого полістиролу (або картон), шпажка).</p> <p>П: перспектива, лінійна перспектива, сільський пейзаж.</p>
<p>9. Довкілля в художніх образах (продовження)</p>	<p>Лірично-споглядальні образи в музиці. Музичні жанри: «ноктюрн», «соната».</p> <p>СММ: Фридерик Шопен. «Ноктюрн Сі-мажор». Михайло Колачевський. «Ноктюрн» (у виконанні академічного народного оркестру, Людвіг ван Бетховен. Соната № 14 «Місячна». Ч. 1 (фрагмент).</p> <p>СМК: Клод Дебюссі. «Місячне сяйво».</p> <p>СОМ: Архип Куїнджі «Після дощу», Клод Моне «Антіб ранком», Олег Шупляк «Зоряний глечик».</p> <p>ХТД: спів «Кольорова планета» (музика і вірші Анжели Побужанської)</p> <p>Руханка. Руслан Грех. «Кольорові сни».</p> <p>П: соната, ноктюрн.</p>	<p>Закони повітряної перспективи. Колорит нічного (вечірнього) пейзажу.</p> <p>СОМ: Альберт Бірштадт «Долина Йосеміті», Ян Скотт Мессі, роботи проекту «Місця паломництва», Архип Куїнджі «Місячна ніч на Дніпрі».</p> <p>ХТД: малювання пейзажу з використанням законів повітряної перспективи (акварельні фарби).</p> <p>П: повітряна перспектива.</p>

<p>10. Довкілля в художніх образах (продовження)</p>	<p>«Візуальні» музичні жанри: «симфонічна картина», симфонічні «ескізи». Тембри симфонічного оркестру. СММ: Вадим Гомоляка. Закарпатські ескізи. Зоря над Карпатами. Клод Дебюссі. Симфонічна картина «Хмари». Симфонічні ескізи «Море». Ч. 3 «Діалог вітру з морем» СОМ: пейзажі Анріана Баб'юка, Марини Яна Порселлі, Франсуа Буше «Маленька танцівниця». ХТД: створення «звукових картин» за одним із віршів Анатолія Качана або за картиною Франсуа Буше «Маленька танцівниця». Спів: «Кольорова планета» (музика і вірші Анжели Побужанської). П: симфонічна картина</p>	<p>Вираження характеру пейзажу через колорит та за допомогою авторської манери письма. Як гармонійно поєднати кольори. Особливості техніки скрап. СОМ: Джованні Фатторі «Буря», Карла Бош «Красиві моменти», Микола Глуценко «Осіннє озеро». ХТД: експериментування з інструментами, пристроями тощо та утворення скрапу різними способами. Малювання пейзажу у техніці скрап (фарби, пензель, зубна щітка, гребінець). П: колорит, гармонія кольорів, скрап.</p>
<p>11. Мистецтво у звичайних речах</p>	<p>Образи природи в хорових жанрах. Ораторія, кантата. Засоби музичної виразовості для відтворення різних емоцій, образів природи у вокально-хоровій музиці. СММ: Йозеф Гайдн. Ораторія «Пори року. Літо. Гроза». Людмила Шукайло. Кантата «Пори року. Весна. Розлилися води». СОМ: картини Тобіаса Штрановера та Лорі Макні (Lori McNee) ХТД: створення вокальної «картини» «У передчутті негоди» або відтворення співом «діалоги птахів».</p>	<p>Натюрморт – жанр образотворчого мистецтва, художні образи якого «розповідають» про природу. Як встановлювати пропорції за допомогою олівця. Аналіз форми предметів та розкладання її на геометричні тіла і фігури. СОМ: елементи натюрмортів у монументальному живописі Давнього Єгипту, Давньої Греції та Давнього Риму; Мікеланджело Мерісі да Караваджо «Кошик з фруктами», зразок цифрового живопису кошика з фруктами.</p>

	<p>Спів: «Хай живе надія» (музика Ірини Білик, вірші Костянтина Гнатенка).</p> <p>Дослідження на дозвіллі: моя «зустріч» з музикою впродовж дня.</p> <p>П: ораторія, кантата.</p>	<p>ХТД: малювання тістечка з натури чи світлини.</p> <p>Дослідження на дозвіллі: де у житті мені трапляються натюрморти.</p> <p>П: натюрморт, пропорції.</p>
<p>12. Мистецтво у звичайних речах</p>	<p>Можливості мистецтва у популяризації різних ідей (мистецтво і реклама). Використання класичної музики у рекламних роликах.</p> <p>СММ: Йоганн Себастьян Бах. «Кавова кантата» (фрагмент).</p> <p>СМК: рекламні ролики з музикою Антоніо Вівальді. Цикл «Пори року». «Літо. Частина 3 («Гроза»)), Клод Дебюссі. «Місячне сяйво»</p> <p>СОМ: картини Карла Ворнера.</p> <p>ХТД: Спів «Хай живе надія» (музика Ірини Білик, вірші Костянтина Гнатенка)</p> <p>Дослідження на дозвіллі: міркування про те, як пов'язані мистецтво і реклама; чи можна/потрібно рекламувати мистецтво?</p> <p>П: кантата.</p>	<p>Тематичний натюрморт як «розповідь» про людину (автора, власника речей). Розміщення натюрмортної групи. Роль композиції в жанрі натюрморт.</p> <p>СОМ: натюрморти Віктора Вазарелі</p> <p>СМК: реклама соку.</p> <p>ХТД: створення фотонатюрмортів, малювання тематичного натюрморту, який є своєрідною рекламою товарів для сучасних підлітків (кольорові олівці).</p>
<p>13. Мистецтво у звичайних речах</p>	<p>Музичний театр. Жанри музичного театру. Оперета і мюзикл.</p> <p>СММ: Олександр Злотник. Мюзикл «Сорочинський ярмарок». Масова сцена «На базарі, на риночку»; Дует Гриця і Параски.</p>	<p>Живописний натюрморт, його інформативність та роль у житті. Рефлекс, його роль та способи відтворення. Світлотіньові відношення предметів.</p> <p>СОМ: Наталія Іванченко «Кераміка Опішні», Микола Кафтан «Різдвяний подарунок»,</p>

	<p>Олексій Рябов «Сорочинський ярмарок» (перша українська оперета). Дует Гриця і Параски. СОМ: Марфа Тимченко «З мамою на ярмарку» СМК: «Сорочинський ярмарок» відеофрагмент ХТД: Українська народна пісня «Ой я, молода, на базар ходила» (виконання та інсценізація). П: оперета і мюзикл.</p>	<p>Ірина Гресик «Українські обереги», «Мотанка та жовті квіти», Олег Шупляк «Натюрморт». ХТД: написання живописного натюрморту з натури (графітний олівець, фарби). Колективний проєкт «Різдвяний арт-ярмарок». Створіть натюрморти на різдвяну тематику. П: рефлекс.</p>
<p>14.Мистецтво у звичайних речах</p>	<p>Музичний театр. Жанри музичного театру. Опера і балет. Музика новорічних і різдвяних свят. Вертеп. СММ: Микола Лисенко. Опера «Різдвяна ніч» (перша українська опера) (фрагмент). Євген Станкович. Балет «Вечори на хуторі біля Диканьки» (фрагмент). СОМ: Г. Шевчук «Ой, куми до мене йдуть!», Кость Лавро. Ілюстрації до книжки «Ніч перед Різдвом». СМК: Гурт «ВВ». «Щедрик». Соціальний різдвяний проєкт «Подаруйте радість і тепло своїх сердець» ХТД: Спів: «З Новим роком і Рождеством!» (музика та вірші Кузьми Скрябіна). Створення рухів/хореографічної композиції до однієї з пісень: Дзідзьо. «Старий рік минає», OT VINTA. «Це Різдво!». П: опера, балет, вертеп.</p>	<p>Декоративний натюрморт. Засоби виразовості, що розкривають художній образ: спрощена форма, контраст, колір, площинність зображення, зіставлення кольорів. Використання декоративних натюрмортів у житті. Гармонійні поєднання кольорів. СОМ: Фернандо Ботеро «Натюрморт», Іван Марчук «Золота симфонія», Наталія Бойчук «Різдвяний натюрморт», Радочина «Дідух», Юлія Немировська «Різдвяний натюрморт», Тетяна Зеленченко робота із циклу «Український рік». ХТД: Створення декоративного натюрморту із дідухом (ліплення з пластичних матеріалів). На дозвіллі: добери в інтернеті інформацію та зразки робіт із зображенням дідуха.</p>

		П: декоративний натюрморт, колірна гармонія, дідух.
15.	Узагальнення	Узагальнення